

Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas

Satversme

Apstiprināta LELB 23.Sinodē
2007.gada 5.jūnijā.

LATVIJAS EVANĢĒLISKI LUTERISKĀS BAZNĪCAS SATVERSMES PREAMBULA

Latvijas evanģēliski luteriskā Baznīca ir draudze, kas celta uz apustuļu un praviešu pamata, kur stūra akmens ir Kristus Jēzus. Tās pamats, likums un mēraukla ir Vecās un Jaunās Derības grāmatas, jo tās ir patiesi un uzticami Trīsvienīgā Dieva vārds, kurā Viņš uz mums runā un pie mums darbojas ar likumu un evanģēliju, tiesu un žēlastību.

Latvija evanģēliski luteriskās Baznīcas mācībai un dzīvei saistoša kopības izpausme, kurā manifestējas Latvijas evanģēliski luteriskās Baznīcas vienprātība un norobežošanās no herēzēm un shizmām, ir no senbaznīcas mantotās Apustuļu, Nikejas-Konstantinopoles un Atanasija ticības apliecības, kā arī reformācijas ticības apliecības, kas apkopotas "Liber Concordiae".

Uz šī negrozāmā pamata stāvēdama un paļaudamās uz Dieva žēlastību, Latvijas evanģēliski luteriskā Baznīca grib paklausīt Kristus pavēlei būt par Viņa liecinieci un sludināt evanģēliju visai radībai, ar Dieva Vārdu un Sakramentiem kalpot Kristus Miesas uzcelšanai un vienībai un pulcināt izredzētu cilti, ķēnišķīgus priesterus, svētu tautu un Dieva īpašumu, lai mīlestībā un savstarpējā sadraudzībā paustu Tā darbus, kas mūs aicinājis no tumsas savā brīnišķīgajā gaismā. Šī no Dieva saņemtā uzdevuma piepildīšanai Latvijas evanģēliski luteriskā Baznīca pieņem šo Satversmi.

1. nodaļa

VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI

Satversmē lietotie termini

1. Satversmē ir lietoti šādi termini:

1) Latvijas evanģēliski luteriskā Baznīca, turpmāk tekstā – LELB;

Garīdznieki:

2) Bīskaps – bīskapa amatā iesvētīts diecēzes vadītājs un pārraugis;

3) Arhibīskaps – Rīgas arhidiecēzes bīskaps, LELB vadītājs un pārraugis;

4) Prāvests – mācītājs, kurš ir iecirkņa vadītājs un iecirkņa garīgo darbinieku un draudžu tuvākais priekšnieks un padomdevējs;

5) Mācītājs – ordinēts garīdznieks mācītāja vai palīgmācītāja pakāpē, kurš iekļauts LELB mācītāju sarakstā;

6) Draudzes mācītājs – mācītājs, kurš atbilstoši noteiktajai kārtībai apstiprināts kalpošanai draudzē;

7) Virsmācītājs – vadošais mācītājs draudzē, kurā kalpo vairāki mācītāji;

8) Dekāns – diecēzes katedrāles mācītājs (virsmācītājs);

Locekļi:

9) LELB loceklis – LELB kristīta vai uzņemta persona, kas nav no tās izstājusies vai izslēgta;

10) Draudzes loceklis – iesvētīts un draudzē reģistrēts LELB loceklis;

Struktūrvienības:

11) Draudze – LELB vietējā struktūrvienība, kas savā teritorijā manifestē LELB klātbūtni un īsteno tās misiju;

- 12) Iecirknis – LELB teritoriāla vienība, ko vada un pārrauga prāvests;
- 13) Diecēze – bīskapa pārraudzības apgabals;

Institūcijas:

- 14) Latvijas Sinode – LELB amatpersonu sapulce, kas sastāv no bīskapiem, draudžu mācītājiem, Virsvaldes locekļiem un visu draudžu pārstāvjiem;
- 15) Bīskapu kolēģija – LELB bīskapu koleģiāla vadības un pārraudzības institūcija;
- 16) Virsvalde – Latvijas Sinodes apstiprināta Sinodes izpildinstitūcija;
- 17) Kapituls – vadības institūcija Virsvaldes sastāvā, kurā ietilpst LELB bīskapi, prāvesti un dekāni;
- 18) Draudzes padome – vēlēta draudzes lēmēj institūcija;
- 19) Draudzes valde – vēlēta draudzes padomes izpildinstitūcija;

Amatpersonas:

- 20) LELB garīgie darbinieki – bīskapi, prāvesti, mācītāji, palīgmācītāji un neordinētie garīgie darbinieki
- 21) LELB amatpersonas – arhibīskaps, bīskapi, prāvesti, mācītāji, palīgmācītāji, mācītāja pienākumu izpildītāji, Latvijas Sinodes dalībnieki, Virsvaldes locekļi, Baznīcas revidenti;
- 22) Draudzes amatpersonas – draudzes padomes un valdes locekļi, draudzes revidenti;
- 23) Revidenti – vēlētas amatpersonas, kas savas kompetences ietvaros pārbauda draudzes vai Virsvaldes un diecēžu finansiāli saimniecisko darbību;

Noteikumi:

- 24) Baznīcas noteikumi – Latvijas Sinodes pieņemti noteikumi;
- 25) Virsvaldes noteikumi – Virsvaldes pieņemti noteikumi.

2. LELB darbojas saskaņā ar šo Satversmi, ievērojot Latvijas Republikas Satversmi un likumus.
3. LELB veido viena vai vairākas diecēzes, kuras apvieno tās teritorijas draudzēs reģistrētus draudžu locekļus. Diecēzes iedalītas iecirkņos. LELB mazākā vienība ir draudze.
4. LELB uzdevums ir skaidri pasludināt Dieva Vārdu, pareizi pārvaldīt Sakramentus, garīgi aprūpēt evaņģēliski luteriskai ticībai piederīgos, aizstāvēt un veicināt kristīgas vērtības visā sabiedrībā. LELB uzdevums ir kalpot Kristus Baznīcas augšanai un vienībai, jo īpaši Latvijā.
5. LELB draudzes savstarpēji atrodas Dieva Vārda sludināšanas un Sakramentu kopībā.
6. LELB savā darbībā un pārvaldē ir neatkarīga.
7. LELB un tās draudzēm, kā arī to dibinātām iestādēm var būt juridiskas personas statuss.
8. Ja konkrētos gadījumos šajā Satversmē nav noteikts citādi, tad ikviena saskaņā ar šo Satversmi sasaukta sapulce ir pilntiesīga neatkarīgi no sanākušo locekļu skaita. Uzaicinātiem jābūt visiem dalībniekiem. Ja sapulcē piedalās visi sapulces dalībnieki, tā ir pilntiesīga neatkarīgi no sapulces sasaukšanas kārtības.
9. Ja konkrētos gadījumos šajā Satversmē nav noteikts citādi, sapulču lēmumi ir pieņemti un vēlēšanas notikušas, ja sasniegts nodoto balsu vienkāršs vairākums. No balsošanas atturējušos sapulces dalībnieku skaits netiek ņemts vērā. Balsīm līdzīgi daloties, jautājums vēlreiz pārrunājams un tad balsojams no jauna. Ja arī otro reizi balsis dalās līdzīgi, tad izšķirošā ir sapulces vadītāja balsis. Vēlēšanas vienmēr izdarāmas ar aizklātu balsošanu, bet lēmumi pieņemami ar atklātu balsošanu, izņemot lēmumus personīgās lietās, kā arī citos jautājumos, ja 1/3 no klātesošiem prasa aizklātu balsošanu.
10. Sapulces dalībniekam nav tiesību piedalīties balsošanā, ja tiek pieņemts lēmums, kura pieņemšanā šis sapulces dalībnieks ir personiski ieinteresēts, izņemot Satversmes 31. panta minētos balsojumus.

11. Ieinteresētās personas Baznīcas institūciju lēmumu var pārsūdzēt nākamajā augstākā instancē 14 dienu laikā no lēmuma pieņemšanas vai pasludināšanas dienas, ja konkrētos lēmumos nav noteikts citādi.
12. LELB ordinētie garīgie darbinieki, kā arī visi Dieva Vārda sludinātāji un skolotāji, stājoties amatā, dod svinīgu, ar savu parakstu apstiprinātu solījumu, ka viņi nemācīs un nesludinās neko, kas runātu pretī Svētajiem Rakstiem un LELB mācībai un lēmumiem, un kopā ar visām citām LELB amatpersonām ievēros Baznīcas noteikumus un disciplīnu, un ar savu dzīvi dos labu kristīgu priekšzīmi draudzes locekļiem.
13. LELB un draudzes amatpersonas bauda ne vien visas draudzes locekļu tiesības, bet arī sevišķas tiesības, ko piešķir viņu amats, šīs Satversmes un Baznīcas noteikumi.
14. Vajadzības gadījumā LELB institūcijas var pieaicināt uz nenoteiktu laiku bez balsstiesībām to darbā piedalīties personas, kas nav to locekļi.
15. Arhibīskapam ir tiesības sasaukt un vadīt visas sapulces un sēdes LELB, diecēzes bīskapam savā diecēzē, prāvestam savā iecirknī, draudzes mācītājam savā draudzē, kā arī tajās piedalīties.

2. nodaļa

DRAUDZE, TĀS LOCEKLI, DRAUDZES PADOME UN VALDE

Draudze

16. Draudzes uzdevumi ir pasludināt Dieva Vārdu un svinēt Sakramentus; regulāri noturēt dievkalpojumu; gādāt, lai jaunatne tiktu sagatavota iesvētei; rūpēties, lai cilvēki atrastu garīgu stiprinājumu un iepriecinājumu un pieaugtu ticībā un svētdzīvē; veikt diakonijas un misijas darbu; sniegt kristīgas izglītības iespējas; piedalīties LELB kopīgos pasākumos un kristīgas sadraudzības veicināšanā; dot labu kristīgu priekšzīmi sabiedrībā.
17. Draudzes darbojas saskaņā ar nolikumu, ko izstrādā Virsvalde un apstiprina un/vai groza Sinode.
18. Jaunas draudzes apstiprina un pastāvošās daļa vai apvieno Kapituls saskaņā ar draudzes sapulces lēmumu, ņemot vērā prāvesta atzinumu.
19. Katras draudzes pienākums un atbildība ir uzturēt savu mācītāju vai mācītājus un dot draudzes garīgam darbam nepieciešamo nodrošinājumu. Ja draudze nav spējīga viena šos pienākumus veikt, tā var ar prāvesta atļauju sadarboties ar citu draudzi vai Virsvaldi. Tādā gadījumā vienošanos starp attiecīgajām draudzēm vai Virsvaldi apstiprina prāvests un Virsvalde.
20. Draudze piedalās LELB dzīvē un kalpošanā un dod tai nepieciešamos līdzekļus saskaņā ar Latvijas Sinodes lēmumiem.

LELB un draudzes loceklis, viņa pienākumi un tiesības

21. LELB loceklis ir kādā no LELB draudzēm kristīta vai LELB uzņemta persona. Kristīts bērns pieder pie draudzes, kurā reģistrēts vismaz viens no viņa vecākiem vai aizbildņiem.
22. Par draudzes locekli kļūst ar iesvētīšanos draudzē. Draudzes loceklis savu draudzes piederību var mainīt.

23. Pārejot uz citu LELB draudzi, draudzes loceklis no iepriekšējās draudzes saņem un jaunajā draudzē iesniedz izziņu par draudzes piederību un samaksātu ikgadējo ziedojumu.
24. Katrs draudzes loceklis var būt reģistrēts vienā LELB draudzē.
25. Draudzes loceklim vēlams piederēt draudzei, kas atrodas viņa dzīvesvietas tuvumā.
26. LELB locekļa pienākums ir saskaņā ar LELB pastāvošo kārtību iesvētīties un kļūt par draudzes loekli.
27. Draudzēs loceklim ir šādi pienākumi: dzīvot Kristu apliecinošu dzīvi, apmeklēt draudzes dievkalpojumus un lietot Svētos Sakramentus, ziedot draudzes darbam, ievērot draudzes kārtību, izpildīt LELB noteikumus un priekšrakstus, bez svarīga iemesla neatteikties no amata, kurā ievēlēts, šo amatu godīgi izpildīt. Vecāku īpašs uzdevums ir vest pie kristības un kristīgi audzināt savus bērnus.
28. Draudzes loceklim ir tiesības: vērsties pie draudzes mācītāja savās garīgajās vajadzībās, slimības, trūkuma un nespēka gadījumā saņemt materiālu pabalstu, ciktāl draudzes līdzekļi to atļauj; piedalīties draudzes sapulcē, vēlēt un tikt ievēlētam LELB amatos, tikt laulātam, kļūt par krustvecāku, tikt kristīgi izvadītam.
29. Draudzes locekļus, kuri izraisījuši darbības, kas grauj mieru un satiecību draudzē, un pēc rakstiska brīdinājuma nav labojušies, ar draudzes mācītāja un attiecīgā iecirkņa prāvesta kopīgu lēmumu var izslēgt no draudzes. Izslēgtie var mēneša laikā lēmumu pārsūdzēt diecēzes bīskapam.
30. Draudzes locekļi, kuri vismaz reizi gadā nav saņēmuši Svēto vakarēdienu un 2 (divus) gadus pēc kārtas nav maksājuši noteiktos ziedojumus draudzes un LELB vispārējām vajadzībām, uzskatāmi par tādiem, kas izstājušies no draudzes. Ja šī persona vēlas atjaunot piederību savai draudzei, viņam ir jāvēršas pie attiecīgās draudzes mācītāja. Pāriet citā draudzē var saskaņā ar šīs Satversmes 22. un 23. pantu.

Draudzes padome

31. Katras draudzes sapulce ievēl 10-30 draudzes padomes locekļus un, ja nepieciešams, līdz 10 draudzes padomes locekļu kandidātus. Īpašos gadījumos iecirkņa prāvests var atļaut draudzes sapulcei ievēlēt padomē 5-9 locekļus. Draudzēs, kurās draudzes mācītājs ir prāvests, šādu atļauju dod diecēzes bīskaps. Ievēlot draudzes padomi, draudzes sapulce nosaka padomes darbības termiņu, ar nosacījumu, ka tas nevar būt lielāks par 7 (septiņiem) gadiem. Ievēlot draudzes padomi uz termiņu, kas mazāks par 3 (trīs) gadiem, ir nepieciešama iecirkņa prāvesta atļauja. Draudzes padomē var ievēlēt tikai balsstiesīgus draudzes locekļus. Draudzes padomes sastāvā ir jābūt pārstāvētām draudzes darba nozarēm.
32. Balsstiesīgi ir visi pilngadīgie draudzes locekļi, kuri vismaz 1 (vienu) gadu ir reģistrēti draudzē un samaksājuši ikgadējo ziedojumu.
33. Ievēlamo draudzes padomes locekļu un kandidātu sarakstā uzņemami tikai balsstiesīgi draudzes locekļi, kuriem draudzē ir laba slava, kuri mīl Baznīcu un regulāri piedalās draudzes dievkalpojumos, un saņem Svēto Vakarēdienu. Gadījumos, kad kādam 32. panta nosacījumiem atbilstošam draudzes loceklim ir liegtas tiesības kandidēt, izskata iecirkņa prāvests līdz draudzes padomes vēlēšanām.
34. Gadījumos, ja kāds draudzes padomes loceklis ir nomiris vai no draudzes padomes izstājies vai izslēgts, draudzes padomes locekļa vietu ieņem kāds no draudzes padomes vēlēšanās ievēlētajiem draudzes padomes locekļu kandidātiem.
35. Draudzes mācītājs vai mācītāji ir draudzes padomes un valdes balsstiesīgi locekļi.

36. Draudzes padome pirmajā sēdē uz draudzes padomes termiņu ievēl no sava vidus draudzes priekšnieku un draudzes valdi. Draudzes padome var valdē ievēlēt balsstiesīgus draudzes locekļus, kuri nav draudzes padomē.

Piezīme.

Draudzēm, kurām pieder kopīgi nekustamie īpašumi vai ir kopīgs mācītājs, to padomes var ievēlēt arī kopīgu valdi un kopīgās valdes locekļu skaitu pavairot vai, ievēlējušas katra savu valdi, var iecelt īpašu komisiju kopīgo jautājumu kārtīšanai.

37. Draudzes padomei bez iepriekšminētā ir vēl šādas tiesības un pienākumi:

- 1) rūpēties, lai draudzē notiktu dievkalpojumi ar Svēto Vakarēdienu;
- 2) apspriest un izlemt draudzes dzīves jautājumus;
- 3) ierosināt un iepriekš apspriest LELB dzīves jautājumus, kuru galīgā izlemšana pieder citām LELB institūcijām;
- 4) saskaņā ar Baznīcas noteikumiem ievēlēt draudzes mācītāju, ja Kapituls ir izsludinājis draudzes mācītāja vēlēšanas;
- 5) noteikt draudzes mācītājam algu un organizēt draudzes mācītāja ieviešanu amatā;
- 6) rūpēties par draudzes diakonijas un misijas darbu, mūzikas dzīvi, bērnu un jauniešu darbu un citām draudzes darba nozarēm;
- 7) rūpēties, lai draudzes darbība atbilstu LELB mērķiem un uzdevumiem;
- 8) pārvaldīt un apsaimniekot draudzes nekustamo īpašumu atbilstoši šīs Satversmes 3.nodaļas prasībām; noteikt draudzes īpašumu lietošanas un pārvaldīšanas kārtību;
- 9) apstiprināt draudzes budžetu un gada pārskatu;
- 10) noteikt ikgadējos ziedojumus un ziedojumus īpašām vajadzībām draudzei;
- 11) iecelt un atlaist draudzes diakonijas vadītāju, bērnu un jauniešu darba vadītājus, pērminderus un citus draudzes darbiniekus, vajadzības gadījumā nosakot viņiem algu;
- 12) iecelt un atlaist Baznīcas mūziķus un noteikt viņu atalgojumu;
- 13) izvērtēt valdes locekļu darbību un vajadzības gadījumā iesniegt sūdzību iecirkņa prāvestam; ziņot prāvestam par viņa kompetencē esošiem jautājumiem draudzē;
- 14) ievēlēt draudzes delegātu (delegātus) iecirkņa sapulcei, diecēzes sapulcei un Latvijas Sinodei.

38. Pieņemot šīs Satversmes 37. panta 8. apakšpunktā minētos lēmumus, ir jābūt klāt 3/4 no draudzes padomes locekļiem, bet ne mazāk par 5 (pieciem) locekļiem. Citos gadījumos draudzes padomes sēde ir pilntiesīga, ja tajā piedalās draudzes priekšnieks vai draudzes mācītājs un vismaz 1/3 no visiem draudzes padomes locekļiem, bet ne mazāk par 4 (četriem) ievēlētajiem locekļiem.

39. Draudzes padomes sēdi sasauc vismaz 2 (divas) reizes gadā un to vada draudzes mācītājs vai viņa uzdevumā draudzes priekšnieks, vai cits draudzes padomes loceklis. Gadījumos, kad apspriežamas sūdzības par draudzes priekšnieku vai mācītāju vai izvērtējama valdes un tās locekļu darbība, draudzes padome ievēl citu vadītāju.

40. Draudzes padomes ārkārtas sēdei jānotiek 2 (divu) nedēļu laikā pēc lēmuma, ko pieņem šīs Satversmes 15. pantā minētās amatpersonas, kā arī pēc Virsvaldes rīkojuma vai vismaz puses draudzes padomes locekļu, vai vismaz viena revidenta pieprasījuma.

41. Draudzes padomei ir tiesības izslēgt padomes locekļus, kuri bez attaisnojoša iemesla nav piedalījušies 3 (trīs) sēdēs pēc kārtas vai ar bezdarbību vai nolaidību kavē draudzes padomes darbu.

42. Draudzes mācītājam ir tiesības apturēt kāda draudzes padomes lēmuma izpildi un nodot to atpakaļ atkārtotai izskatīšanai. Ja arī atkārtotā lēmuma izpildi draudzes mācītājs aptur, iecirkņa prāvests jautājumu nodod Kapitula izlemšanā.

43. Iecirkņa prāvestam vai bīskapam ir tiesības ierosināt Kapitulam kādas sava iecirkņa draudzes padomes vai atsevišķu tās locekļu atļaušanu, ja draudzes padome vai tās locekļi traucē LELB un draudzes uzdevumu izpildi. Ja Kapituls pieņem lēmumu atļaut draudzes padomi vai draudzes padomes locekļu atļaušanu dēļ tās locekļu skaits ir kļuvis mazāks nekā 5 (pieci), Kapituls ieceļ draudzes pārvaldes komisiju. Komisijas sastāvu un tās darbības termiņu iesaka prāvests saziņā ar draudzes mācītāju. Līdz komisijas darbības termiņa beigām draudzei ir jāievēl jauna draudzes padome.

Draudzes valde

44. Draudzes valdes sastāvā jābūt: draudzes mācītājam vai mācītājiem, draudzes valdes priekšniekam, mantzinim. Draudzes priekšnieka un draudzes valdes priekšnieka amati ir savienojami. Citi valdes locekļi var tikt valdē ievēlēti pēc vajadzības. Gadījumos, kad kāds draudzes valdes loceklis ir nomiris vai no amata atkāpies vai atcelts, draudzes padome uz viņa amata laiku ievēl vietā citu.
45. Draudzes valdes sēdes sasauc pēc vajadzības, un tās vada draudzes mācītājs vai valdes priekšnieks vai draudzes mācītāja uzdevumā cits draudzes valdes loceklis. Sēdes ir pilntiesīgas, ja tajās piedalās draudzes mācītājs vai draudzes valdes priekšnieks un vēl divi draudzes valdes locekļi.
46. Draudzes valdes ārkārtas sēdēm jānotiek 2 (divu) nedēļu laikā pēc lēmuma, ko pieņem šīs Satversmes 15. pantā minētās attiecīgās amatpersonas, kā arī pēc Virsvaldes rīkojuma vai vismaz 3 (trīs) draudzes valdes locekļu, vai vismaz 1 (viena) revidenta pieprasījuma.
47. Draudzes valdei ir šādi pienākumi:
- 1) ar savu darbību sekmēt draudzes garīgo aprūpi;
  - 2) izpildīt draudzes padomes lēmumus, kā arī visu LELB augstākstāvošo institūciju attiecīgos lēmumus un rīkojumus, un ierosināt jautājumus apspriešanai un izlemšanai draudzes padomē;
  - 3) saskaņā ar draudzes padomes lēmumiem un šo Satversmi draudzes vārdā slēgt visa veida līgumus un darījumus, reprezentēt draudzi, pārstāvēt draudzi administratīvās un tiesu iestādēs, izsniegt pilnvaras;
  - 4) nodrošināt draudzes mācītāja atalgošanu;
  - 5) veidot un uzturēt LELB un draudzes locekļu sarakstus un metrikas;
  - 6) pieņemt darbā vai aicināt kalpošanā draudzes darbiniekus, izņemot šīs Satversmes 37. panta 11. apakšpunktā minētos;
  - 7) atļaut no darba vai kalpošanas draudzes darbiniekus, izņemot šīs Satversmes 37. panta 11. apakšpunktā minētos, vai ierosināt viņu atļaušanu no darba vai kalpošanas, ja lēmums jāpieņem citai LELB vai draudzes institūcijai, iestādei vai organizācijai;
  - 8) sastādīt draudzes budžetu, gada pārskatus un projektus, kas iesniedzami draudzes padomei vai citai augstākstāvošai LELB institūcijai;
  - 9) administrēt draudzes finanses;
  - 10) atļaut izmantot baznīcu un citas draudzes ēkas citu personu organizātiem pasākumiem, kas atbilst draudzes un LELB mērķiem. Atļauja var tikt dota tikai ar draudzes mācītāja piekrišanu;
  - 11) draudzes vārdā veikt saraksti;
  - 12) uzturēt kārtībā draudzes arhīvu, pārvaldīt visus draudzes dokumentus, nodrošinot to neierobežotu pieejamību mācītājam, draudzes padomes un valdes locekļiem, kā arī augstākstāvošām LELB institūcijām;
  - 13) pēc vajadzības sasaukt draudzes sapulci.

48. Draudzes priekšnieks ir draudzes padomes priekšsēdētājs, kurš darbojas saskaņā ar šo Satversmi, draudzes nolikumu un draudzes padomes un valdes lēmumiem un par savu darbību ir atbildīgs draudzes mācītāja un draudzes padomes priekšā. Draudzes priekšnieka tiesības un uzdevumi ir:
- 1) ar savu darbību sekmēt draudzes garīgo dzīvi;
  - 2) apstiprināt ar draudzes zīmogu un parakstīt draudzes dokumentus, līgumus un darījumus saskaņā ar draudzes padomes un valdes lēmumiem;
  - 3) sadarbībā ar draudzes mācītāju vadīt, organizēt, koordinēt, motivēt un analizēt draudzes padomes darbu.
49. Draudzes valdes priekšnieks vada, organizē, koordinē un motivē draudzes valdes darbu. Draudzes valdes priekšnieks darbojas saskaņā ar šo Satversmi, draudzes nolikumu un draudzes padomes un valdes lēmumiem un par savu darbību ir atbildīgs draudzes mācītāja un draudzes padomes un valdes priekšā.

3. nodaļa

LELB ĪPAŠUMS

50. Visi LELB un tās draudzēm vai to dibinātām iestādēm dāvināti, mantoti, pirkti vai citādā veidā iegūti kustami un nekustami īpašumi, kā arī kapitāli (aktīvi) ir vienlaicīgi arī visas LELB kopējais īpašums. LELB kopējais īpašums ir gadsimtiem veidojies ar LELB, to draudžu un to locekļu darbu un no ziedojumiem, kā arī iegūts, noslēdzot dažādus civiltiesiskus darījumus, vai mantošanas ceļā.
51. Tiesības iegūt īpašumā kustamu un nekustamu mantu ir LELB, draudzēm un to dibinātajām iestādēm, kurām ir pilnīgas varas tiesības pār lietu, izņemot aprobežojumus, kas kā līgumiski aprobežojumi, pamatojoties uz LR CL 1076. pantu, noteikti šīs Satversmes 53. pantā.
52. LELB, tās draudzes un to dibinātās iestādes kā atsevišķi īpašuma tiesību subjekti var tiem piederošo lietu pārvaldīt, iegūt no tās augļus, izlietot mantas pavairošanai.
53. LELB, tās draudzēm un to dibinātām iestādēm nav tiesību bez Virsvaldes lēmuma ierīkot kapsētas, celt jaunas baznīcas, apgrūtināt savu īpašumu ar lietu tiesībām, dāvināt, pirkt, pārdot, mainīt nekustamo īpašumu tā visā sastāvā, vai jebkādā citā veidā atsavināt, kā arī iekļāt, izīrēt/iznomāt uz termiņu, kas ilgāks par 10 gadiem, veikt mežu izstrādi savos īpašumos un dibināt uzņēmumu īpašumu apsaimniekošanai vai arī nodot īpašumus apsaimniekošanā kādai citai personai piederošam uzņēmumam vai cita veida juridiskai personai. Par minētajām darbībām ar LELB nekustamajiem īpašumiem lēmums ir jāpieņem Virsvaldei, par draudžu nekustamajiem īpašumiem lēmums ir jāpieņem draudzes padomei, par LELB un to draudžu dibināto iestāžu īpašumiem lēmums jāpieņem LELB un to draudžu dibināto iestāžu lēmēj institūcijām. Pēc savu lēmumu pieņemšanas draudzes un iestādes vēršas Virsvaldē ar lūgumu pieņemt lēmumu attiecīgajā jautājumā.
54. Kādas draudzes likvidēšanās gadījumā vai gadījumā, ja draudze pārstāj darboties kā LELB draudze, tās un tās dibināto iestāžu īpašums pāriet LELB īpašumā. Likvidējoties LELB vai draudzes dibinātai iestādei, tās īpašums pāriet tās dibinātājam. Ienākumi no šiem īpašumiem starplaikā izlietojami LELB vispārējām vajadzībām.
55. Draudžu apvienošanās gadījumā īpašuma tiesības pāriet jaunizveidotajai draudzei.
56. LELB un to draudžu un to iestāžu kā īpašnieku pienākums ir pārvaldīt īpašumus ar pienācīgu rūpību, izmantojot visus likumīgos līdzekļus, lai nodrošinātu to pilnīgu aizsardzību no

iznīcināšanas, samazināšanas, atņemšanas vai bojāšanas un no īpašumu pārvaldīšanā gūtajiem augļiem maksāt noteikto daļu LELB vispārējām vajadzībām.

57. LELB un to draudžu un to iestāžu īpašumiem, kā arī no tiem iegūtajiem augļiem jākalgo LELB mērķu un uzdevumu sasniegšanai.
58. Strīdus par īpašuma tiesību jautājumiem starp 51. pantā minētajiem subjektiem izšķir Virsvalde, par ko tā dod rakstisku atzinumu.

4. nodaļa

LELB IECIRKNIS

59. Iecirkņa pienākums ir uzturēt prāvestu, kā arī dot prāvestam iecirkņa uzdevumu veikšanai nepieciešamo mantisko nodrošinājumu.
60. Iecirkņa sapulci sasauc vismaz reizi gadā, un to vada iecirkņa prāvests vai viņa uzdevumā kāds iecirkņa draudžu mācītājs.
61. Iecirkņa sapulces dalībnieki ir: iecirkņa prāvests un draudžu mācītāji vai mācītāju vietas izpildītāji, draudžu delegāti – draudžu priekšnieki vai viņu vietā citas draudžu padomju pilnvarotas personas. Ja draudzē kalpo vairāki mācītāji, tad šīs draudzes padome ievēl tik delegātus, cik tai ir mācītāju.
62. Balsstiesības iecirkņa sapulcē ir draudžu delegātiem, kuru draudzes vismaz 1 (vienu) mēnesi pirms sapulces ir nokārtojušas maksājumus iecirknim. Iecirkņa draudzes, kuru delegātiem nav balsstiesību, kā arī uzaicinātie viesi piedalās iecirkņa sapulcē bez tiesībām uzstāties un balsot. Tiesības uzstāties viņiem var piešķirt iecirkņa prāvests.
63. Iecirkņa sapulces tiesības un uzdevumi ir:
  - 1) uz klausīt, pārrunāt un apstiprināt prāvesta ziņojumu par draudžu stāvokli;
  - 2) uz klausīt un pārrunāt referātus un draudžu lēmumus par Latvijas Sinodes darba kārtības jautājumiem;
  - 3) lemt jautājumus, ko iecirkņa sapulces apspriešanai nodevusi Virsvalde un Latvijas Sinode;
  - 4) pēc savas izvēles ierosināt un apspriest jautājumus, ko galīgi lemj Virsvalde vai Latvijas Sinode, vai citas LELB institūcijas;
  - 5) lemt, kā uzlabot garīgo aprūpi draudzēs un draudžu materiālo stāvokli;
  - 6) apstiprināt iecirkņa budžetu un noteikt draudžu iemaksas iecirkņa vajadzībām;
  - 7) uz klausīt un pārrunāt sapulces dalībnieku referātus par teoloģiskiem un citiem LELB dzīves jautājumiem;
  - 8) izvirzīt 2 (divus) kandidātus iecirkņa prāvesta amatam, ja prāvesta vieta ir brīva. Galīgo lēmumu pieņem bīskaps;
  - 9) izteikt atzinumu Virsvaldei par cita iecirkņa ierosinājumu mainīt LELB iecirkņa robežas.

Prāvests

64. Prāvests ir iecirkņa mācītāju, palīgmācītāju, neordinēto garīgo darbinieku un draudžu tuvākais priekšnieks un padomdevējs.
65. Prāvests ir diecēzes bīskapa pārstāvis iecirknī un iecirkņa pārstāvis Kapitulā.
66. Prāvestu no iecirkņa sapulces izvirzītajiem kandidātiem uz septiņiem gadiem ieceļ diecēzes bīskaps.

67. Prāvesta uzdevumi ir:

- 1) piedalīties LELB vadībā un īstenot to savā iecirknī;
- 2) pārraudzīt iecirkņa draudžu, to vadības un revīzijas institūciju darbību;
- 3) nodrošināt prāvesta institūcijas darbību.

68. Šo uzdevumu veikšanā prāvestam ir tiesības:

- 1) pieņemt lēmumus domstarpību gadījumos iecirkņa draudžu, to darbinieku un garīgo darbinieku starpā;
- 2) ierosināt Virsvaldei atlaist draudzes amatpersonas;
- 3) saziņā ar diecēzes bīskapu mainīt kalpošanas vietu palīgmācītājiem un mācītāja vietas izpildītājiem;
- 4) dot uzdevumus un rīkojumus garīgajiem darbiniekiem iecirknī un iecirkņa draudžu amatpersonām.

69. Citus prāvesta pienākumus nosaka Baznīcas noteikumi.

5. nodaļa

LELB VADĪBAS UN PĀRVALDES INSTITŪCIJAS

Latvijas Sinode

70. Latvijas Sinodes dalībnieki ir: arhibīskaps, bīskapi, Virsvaldes locekļi, prāvesti, draudžu mācītāji un palīgmācītāji, mācītāju pienākumu izpildītāji un draudžu delegāti – draudžu priekšnieki vai viņu vietā citas draudžu padomju pilnvarotas personas. Ja draudzē kalpo vairāki mācītāji, tad šīs draudzes padome ievēl tik delegātus, cik tai ir mācītāju.

71. Balsstiesības Latvijas Sinodē ir draudžu delegātiem, kuru draudzes vismaz 1 (vienu) mēnesi pirms Sinodes ir nokārtojušas maksājumus LELB vispārējām vajadzībām. Draudžu delegāti, kuriem nav balsstiesību, kā arī uzaicinātie viesi piedalās Latvijas Sinodē bez tiesībām uzstāties un balsot. Tiesības uzstāties viņiem var piešķirt Sinodes prezidijs.

72. Latvijas Sinodi sasauc un sagatavo Virsvalde vismaz vienu reizi 3 (trijos) gados, to atklāj arhibīskaps un vada Sinodes ievēlēts prezidijs, kura sastāvā ir arhibīskaps.

73. Ārkārtas Latvijas Sinodei jānotiek pēc arhibīskapa lēmuma vai pēc visu prāvestu vai puses draudžu mācītāju pieprasījuma 2 (divu) mēnešu laikā.

74. Latvijas Sinodes uzdevumi ir:

- 1) stiprināt LELB kalpošanu un vienību;
- 2) pieņemt un grozīt LELB Satversmi;
- 3) izdot Baznīcas noteikumus, atcelt un grozīt pastāvošos;
- 4) grozīt agendā noteikto dievkalpojumu un amatdarbu kārtību, labot un pieņemt jaunu agendu;
- 5) nolemt labot un ieviest jaunas LELB dziesmu grāmatas;
- 6) ieviest jaunas un atcelt līdzšinējās LELB svētku dienas;
- 7) lemt par dievkalpojumos izmantojamiem Bībeles tulkojumiem;
- 8) lemt par LELB pievienošanos starpkonfesiju līgumiem, par iestāšanos starptautiskās reliģiskās organizācijas un baznīcu apvienībās un par izstāšanos no pašreizējām;
- 9) dibināt diecēzes, mainīt, savienot vai likvidēt pastāvošās, nosakot diecēzes centra atrašanās vietu;
- 10) noteikt diecēzēm, iecirkņiem un draudzēm iemaksu apjomu LELB vispārējām vajadzībām;

- 11) noklausīties un apspriest pārskatu par LELB saimniecisko dzīvi un stāvokli un ziņojumu par LELB garīgo dzīvi un stāvokli;
  - 12) noklausīties revidentu ziņojumus;
  - 13) galīgi izšķirt draudžu, iecirkņu, diecēžu, Virsvaldes, mācītāju konferenču, atsevišķu LELB amatpersonu un atsevišķu draudzes locekļu ierosinātos un Latvijas Sinodes izlemšanai nodotos jautājumus;
  - 14) ievēlēt uz 3 (trim) gadiem revidentus Virsvaldes un katras diecēzes finansiāli saimnieciskās darbības pārbaudei. Par revidentiem nevar ievēlēt Virsvaldes locekļus;
  - 15) apstiprināt jaunas un likvidēt pastāvošās LELB darba nozares;
  - 16) apstiprināt LELB attīstības un tās darbības virzienu stratēģiju un dot LELB nozarēm, Virsvaldei un citu LELB iestāžu un organizāciju uzturēšanai nepieciešamo nodrošinājumu;
  - 17) ievēlēt diecēžu bīskapus;
  - 18) izdot noteikumus par garīdznieku pienākumiem un tiesībām;
  - 19) noteikt bīskapiem, prāvestiem, mācītājiem un citiem garīgajiem darbiniekiem amata tērpus;
  - 20) izstrādāt Latvijas Sinodes kārtības rullī;
  - 21) lemt jautājumus par LELB attiecībām ar valsti un citām konfesijām.
- Piezīme. 4., 5., 6., 7., 18., 19. un 21. apakšpunktā minētos jautājumus, kā arī citus jautājumus, kas skar LELB mācību un praksi, Latvijas Sinode izlemj tikai pēc Mācītāju konferences atzinuma.
75. Jautājumus, kas pirms Latvijas Sinodes nodoti apspriešanai iecirkņu sapulcēs, Latvijas Sinode izlemj ar vienkāršu balsu vairākumu. Citi jautājumi, kas nav nodoti apspriešanai iecirkņu sapulcēs un neiegūst 2/3 balsu vairākumu Sinodē, nododami apspriešanai iecirkņu sapulcēs pirms atkārtotas to lemšanas Sinodē.
  76. Jaunu LELB Satversmi var pieņemt un esošo grozīt tikai ar 3/4 balsu vairākumu un arī tad, ja priekšlikums pieņemt jaunu LELB Satversmi vai grozīt kādu esošās Satversmes pantu iepriekš apspriests LELB iecirkņu sapulcēs un 74.panta Piezīmē norādītajos gadījumos saņemts Mācītāju konferences atzinums. Iepriekš pieņemtus Latvijas Sinodes lēmumus Sinode var grozīt, ja priekšlikums iepriekš nolemts iecirkņu sapulcēs ar 2/3 balsu vairākumu.

Virsvalde

77. Virsvaldes sastāvā ietilpst Kapituls un tā apstiprinātie locekļi. Virsvaldē ir pārstāvētas LELB darba nozares.
78. Virsvalde ievēl Virsvaldes sekretāru un Virsvaldes prezidiju. Virsvaldes prezidija locekļu skaitu un viņu pienākumus nosaka Virsvalde.
79. Virsvaldes sēdes sasauc un vada Virsvaldes sekretārs vai viņa uzdevumā cits Virsvaldes loceklis vismaz 2 (divas) reizes gadā.
80. Virsvaldes prezidija sēdes sasauc un vada Virsvaldes sekretārs vai viņa uzdevumā kāds Virsvaldes prezidija loceklis vismaz reizi mēnesī. Sēdēs ir jāpiedalās vismaz 3 (trim) locekļiem. Virsvaldes prezidija sēdes un Virsvaldes sēdes ir līdzvērtīgas.
81. Virsvaldes tiesības un uzdevumi ir:
  - 1) īstenot Latvijas Sinodes lēmumus;
  - 2) galīgi izlemt jautājumus un sūdzības, ko tai nodevusi Latvijas Sinode;
  - 3) pārvaldīt un uzturēt kārtībā LELB īpašumus, pārraudzīt LELB diakonijas, misijas un citas iestādes, kā arī LELB arhīvu un kasi;

- 4) lemt par LELB izglītības, diakonijas, misijas un citu iestāžu izveidošanu un pastāvošo likvidēšanu;
  - 5) izdot Virsvaldes noteikumus, dot instrukcijas LELB organizācijām un amatpersonām;
  - 6) lemt par LELB iespiedizdevumu izdošanu;
  - 7) dot paskaidrojumus, aizrādījumus un priekšrakstus;
  - 8) ierosināt veikt revīzijas LELB draudzēs, iestādēs un organizācijās;
  - 9) LELB vārdā slēgt visa veida līgumus un darījumus, uzstāties administratīvās un tiesu iestādēs, izsniegt pilnvaras, pārstāvēt LELB;
  - 10) apstiprināt LELB fondu vadītājus un pārraudzīt to darbību;
  - 11) saziņā ar diecēzes bīskapu lemt par baznīcu ēku būvniecību;
  - 12) izdot paraugu metriku grāmatām, ziņojumiem, budžetiem, gada pārskatiem, sarakstiem un apliecībām;
  - 13) noteikt termiņus iesniedzamajiem ziņojumiem, gada pārskatiem un norēķiniem;
  - 14) reizi gadā pieņemt Virsvaldes budžetu;
  - 15) sagatavot Latvijas Sinodes darba kārtību;
  - 16) veikt saraksti LELB vārdā ar valsts iestādēm un citām organizācijām Latvijā un ārzemēs;
  - 17) izstrādāt un apstiprināt Virsvaldes sekretāra pienākumus;
  - 18) pieņemt darbā un atlaist no darba Virsvaldes darbiniekus;
  - 19) lemt jautājumus par draudžu un LELB nekustamo īpašumu atbilstoši šīs Satversmes 3. nodaļas prasībām;
  - 20) apstiprināt ievēlētās draudžu padomes, valdes un revidentus;
  - 21) ieteikt Latvijas Sinodei izveidot vai likvidēt LELB darba nozares.
- Piezīme. 2., 4., 5., 14, 15. un 21. apakšpunktā minētos jautājumus lemj Virsvaldes sēdē, bet pārējos jautājumus Virsvaldes prezidija sēdēs.

Kapituls

82. Kapitula locekļi ir arhibīskaps, bīskapi, prāvesti un dekāni.
83. Kapitula sēdes sasauc un vada arhibīskaps vai viņa uzdevumā kāds cits Kapitula loceklis vismaz 2 (divas) reizes gadā.
84. Kapitula tiesības un uzdevumi ir:
  - 1) apstiprināt amatā LELB darba nozaru vadītājus;
  - 2) apstiprināt Virsvaldes locekļus;
  - 3) nepieciešamības gadījumā saskaņā ar Baznīcas noteikumiem izsludināt draudzēs mācītāja vēlēšanas;
  - 4) atlaist no amata nepiemērotas draudžu amatpersonas un vēlētās institūcijas LELB un uzdot sarīkot jaunas vēlēšanas;
  - 5) apstiprināt jaunas draudzes;
  - 6) dibināt jaunus LELB iecirkņus, mainīt to robežas, savienot vai likvidēt pastāvošos;
  - 7) saskaņā ar draudžu sapulču lēmumiem apvienot vai dalīt pastāvošās draudzes, ņemot vērā prāvesta atzinumu;
  - 8) pēc iecirkņu prāvestu iesniegtajiem gada pārskatiem sagatavot pārskatu par LELB stāvokli, dzīvi un darbību;
  - 9) arhibīskapa vai kādas bīskapa amata vakances gadījumā iecelt arhibīskapa vai bīskapa pienākumu izpildītāju un izsludināt arhibīskapa vai bīskapa vēlēšanas.

- Latvijas Sinode jauna arhibīskapa vai kāda bīskapa ievēlēšanai sasaucama gada laikā, bīskapa kandidātu izvirzīšanai diecēzes sapulce sasaucama pusgada laikā.
- 10) izveidot eksaminācijas komisijas mācītāja amata kandidātu, kā arī citu garīgo darbinieku eksaminēšanai. Šo komisiju priekšsēdētājs pēc sava amata ir arhibīskaps vai viņa pilnvarota persona;
  - 11) noteikt LELB teoloģiskās izglītības standartu mācītāja amata kandidātiem un citiem LELB darbiniekiem;
  - 12) pieņemt kristīgās izglītības programmas, iesniegt tās apspriešanai Mācītāju konferencē un apstiprināt tās;
  - 13) ierosināt veikt revīzijas draudzēs.

Bīskapu kolēģija

85. Bīskapu kolēģiju veido visi bīskapi. Bīskapu kolēģijas sēdes sasauc pēc vajadzības un vada arhibīskaps vai viņa uzdevumā viens no diecēžu bīskapiem.
86. Bīskapu kolēģija ir galīgā instance LELB mācības, Sakramentu pārvaldīšanas un liturģijas jautājumu pārraudzībā. Bīskapu kolēģijai ir tiesības atcelt jebkuru lēmumu Baznīcā, ja tas ir pret LELB mācību un LELB vienību.
87. Bīskapu kolēģijas tiesības un uzdevumi ir:
  - 1) nodrošināt LELB vienotību un apustulisko pēctecību;
  - 2) rūpēties par LELB mācības atbilstību Svētajiem Rakstiem un apliecībām, kas šīs Satversmes preambulā ir noteiktas par LELB pamatu;
  - 3) pretoties maldu mācībām;
  - 4) gādāt par vienotu dievkalpošanas praksi visās diecēzēs, kā arī LELB kopumā;
  - 5) lemt par mācītāju ordināciju;
  - 6) uzraudzīt, lai mācītāji un citi LELB garīgie darbinieki neizplatītu mācības, kas ir pretrunā ar LELB mācību;
  - 7) lemt par jautājumiem, kas pārsniedz diecēžu bīskapu kompetenci, un par jautājumiem, kas ir diecēžu bīskapu kompetencē un pārsniedz vienas diecēzes robežas;
  - 8) pārraudzīt bīskapu kalpošanu un uzdevumu veikšanu saskaņā ar Satversmi;
  - 9) pārraudzīt misijas un evaņģelizācijas darbu;
  - 10) pārraudzīt garīgo aprūpi starp diecēzēm;
  - 11) pārraudzīt eksaminācijas komisijas darbu;
  - 12) lemt par mācītāju pāriešanu no vienas diecēzes uz citu;
  - 13) veidot un sekmēt LELB un valsts attiecības, ekumeniskās attiecības, attiecības ar citu valstu Baznīcām, to institūcijām, nevalstiskām organizācijām;
  - 14) veidot LELB attīstības un tās darbības virzienu stratēģiju;
  - 15) nominēt revidentus Virsvaldes un katras diecēzes finansiāli saimnieciskās darbības pārbaudei saskaņā ar 74. panta 14. punktu.
88. Balsstiesības Bīskapu kolēģijā ir diecēžu bīskapiem, bet pārējie bīskapi piedalās bez balsstiesībām. Vienāda balsu skaita gadījumā izšķirošā ir arhibīskapa balss.
89. Bīskapu kolēģija izskata jautājumus, ja tos ierosina vismaz viens bīskaps.
90. Bīskapu kolēģijai ir tiesības atņemt mācītājam amatu un tiesības, ja ir pierādīts, ka mācītāja saistība ar LELB ir pārtraukta vai mācītājs sludina maldu mācības vai nepareizi pārvalda Sakramentus, vai ar savu darbību mācītājs apkauno garīgo amatu.
91. Bīskapu kolēģija var sasaukt Latvijas Sinodi.

92. Bīskapu kolēģijas darbību nosaka Bīskapu kolēģijas kārtības rullis. To pieņem Bīskapu kolēģija.

6. nodaļa

DIECĒZE

93. Baznīcā var būt viena vai vairākas diecēzes, par to skaitu un robežām lemj Latvijas Sinode. Katrā diecēzē ir apvienoti vairāki LELB iecirkņi. Diecēzes nolikumu izstrādā Virsvalde.
94. Diecēzi vada diecēzes bīskaps.
95. Diecēzes sapulces dalībnieki ir: bīskaps, prāvesti, dekāns, draudžu mācītāji un palīgmācītāji, mācītāju pienākumu izpildītāji un draudžu delegāti – draudžu priekšnieki vai viņu vietā citas draudžu padomju pilnvarotas personas.
96. Balsstiesības diecēzes sapulcē ir draudžu delegātiem, kuru draudzes vismaz 1 (vienu) mēnesi pirms sapulces ir nokārtojušas maksājumus LELB vispārējām vajadzībām. Draudžu delegāti, kuriem nav balsstiesību, kā arī uzaicinātie viesi piedalās diecēzes sapulcē bez tiesībām uzstāties un balsot. Tiesības uzstāties var piešķirt diecēzes bīskaps.
97. Diecēzes sapulci sasauc un sagatavo bīskaps vismaz 1 (vienu) reizi 3 (trīs) gados, atklāj un vada bīskaps vai viņa uzdevumā kāds diecēzes prāvests.
98. Diecēzes sapulces tiesības un uzdevumi ir:
- 1) pieņemt lēmumus par diecēzes dzīvi, kas nav citu LELB institūciju kompetencē.
  - 2) ar savu darbību stiprināt LELB vienību;
  - 3) lemt par diecēzes izglītības, diakonijas, misijas un citu iestāžu izveidošanu un pastāvošo likvidēšanu;
  - 4) noklausīties un apspriest bīskapa ziņojumu par diecēzes garīgo dzīvi un stāvokli un pārskatu par diecēzes saimniecisko dzīvi un stāvokli;
  - 5) noklausīties revidentu ziņojumos.
99. Bīskapa vēlēšanas izsludina Kapituls, ja kādā diecēzē bīskapa vieta kļuvusi vakanta. Diecēzes sapulce izvirza vismaz 2 (divus) kandidātus bīskapa amatam no LELB mācītāju vidus. Arhibīskaps savā diecēzē var iecelt palīgbīskapu, kurš savu amatu veic arhibīskapa vadībā. Arhibīskapam atstājot amatu, kā arī viņa nāves gadījumā, palīgbīskaps atkāpjas no amata pienākuma pildīšanas.
100. Diecēzes sapulce izvirza tādus bīskapa kandidātus, kuri savā kalpošanā ir parādījuši stipru ticību, dievbijību, gudrību un tikumību, kā arī saprātīgumu un citas īpašības, kuras viņus dara piemērotus bīskapa amatam.

7. nodaļa

KONFERENCES UN KONVENTI

101. Mācītāju konferences dalībnieki ir bīskapi, prāvesti, mācītāji, palīgmācītāji, kuri atrodas LELB garīdznieku sarakstā. Mācītāju pienākumu izpildītāji konferencē piedalās bez balsstiesībām.
102. Mācītāju konferenci sasauc pēc vajadzības un vada arhibīskaps vai viņa uzdevumā kāds Kapitula loceklis.

103. Diecēzes konventa dalībnieki ir diecēzes bīskaps, diecēzes prāvesti, mācītāji, palīgmācītāji, kuri atrodas LELB garīdznieku sarakstā. Diecēzes mācītāju pienākumu izpildītāji konventā piedalās bez balsstiesībām.
104. Diecēzes konventu sasauc pēc vajadzības un vada diecēzes bīskaps vai viņa uzdevumā kāds diecēzes prāvests.
105. Iecirkņa konventa dalībnieki ir iecirkņa prāvests, iecirkņa mācītāji, palīgmācītāji, kuri atrodas LELB garīdznieku sarakstā. Iecirkņa mācītāju pienākumu izpildītāji konventā piedalās bez balsstiesībām.
106. Iecirkņa konventu sasauc pēc vajadzības un vada prāvests vai viņa uzdevumā kāds iecirkņa draudzes mācītājs.
107. Emeritētie mācītāji ir Mācītāju konferences dalībnieki. Diecēzes konventā emeritētie garīdznieki piedalās pēc dzīvesvietas. Iecirkņa konventā emeritētie garīdznieki nepiedalās.
108. Mācītāju konferences, diecēzes un iecirkņa konventa tiesības un uzdevumi ir:
  - 1) veicināt LELB vienību, stiprināt sadraudzību garīdznieku vidū un veikt izglītojošus pasākumus;
  - 2) apspriest jautājumus, kas skar attiecīgi LELB, diecēzi vai iecirkni.
  - 3) izteikt savu viedokli par norisēm sabiedrībā;
  - 4) apspriest jautājumus, kas skar mācību, liturģiju un LELB praksi,
109. Mācītāju konference dod atzinumus par jautājumiem, ko lemj LELB vadības un pārvaldes institūcijas saskaņā ar šīs Satversmes 74. panta Piezīmi.

8. nodaļa

LELB GARĪGIE DARBINIEKI

Ordinētie darbinieki

Diecēzes bīskaps

110. Diecēzes bīskaps ir diecēzes garīgais vadītājs, kurš apustuliskā pēctecībā ar roku uzlikšanu saskaņā ar LELB kārtību ir saņēmis uzdevumu un pilnvaru simbolizēt, sargāt un uzturēt apustuliskās ticības pēctecību un LELB vienību, kā arī kalpot misijas uzdevuma turpināšanai un salīdzināšanas amata tālāknodošanai.
111. Diecēzes bīskaps ir savas diecēzes mācītāju garīgais vadītājs, dvēselkopējs un gans.
112. Diecēzes bīskapa konsekrācijai jānotiek arhibīskapa katedrālē 6 (sešu) mēnešu laikā pēc ievēlēšanas amatā.
113. Diecēzes bīskaps svinīgā ienākšana katedrālē notiek 2 (divu) mēnešu laikā pēc konsekrācijas. Pārejot no vienas diecēzes uz otru, bīskapa svinīgā ienākšana notiek 2 (divu) mēnešu laikā pēc ievēlēšanas.
114. Diecēzes bīskaps sava garīgā amata īstenošanā pilnvaras saņem no arhibīskapa saskaņā ar Satversmes 117. un 118. pantu, un šo pilnvaru ietvaros, savu garīgo amatu īstenojot, ir patstāvīgs. Diecēzes bīskaps darbojas arhibīskapa pārraudzībā. Diecēzes bīskaps pārstāv LELB savā diecēzē.
115. Diecēzes bīskaps ir diecēzes katedrāles vecākais garīdznieks, kuram ir tiesības iecelt katedrāles dekānu. Ja katedrālē ir vairāki mācītāji, dekāns ir virsmācītājs.

116. Diecēzes bīskapa neatņemamās tiesības un uzdevums ir rūpēties par LELB vienību, pieaugšanu ticībā un mīlestībā, lai diecēzes draudzēs saskaņā ar LELB mācību skaidri tiktu pasludināts Evaņģēlijs un pareizi pārvaldīti Sakramenti; uzturēt LELB dzīves apustuliskumu savā diecēzē, noraidīt maldu mācības.
117. Citas diecēzes bīskapa tiesības un uzdevumus diecēzes bīskapam attiecībā uz savu diecēzi pilnā vai daļējā apmērā deleģē arhibīskaps, un tie ir:
- 1) ordinēt mācītājus savā diecēzē;
  - 2) iecelt diecēzes prāvestus no iecirkņu sapulču izvirzītajiem kandidātiem un ievest viņus amatā;
  - 3) vizitēt diecēzes draudzes to garīgās dzīves celimei;
  - 4) piedalīties LELB attīstības stratēģijas veidošanā un īstenot to savā diecēzē;
  - 5) plānot, vadīt, pārraudzīt un analizēt mācītāju kalpošanu draudzēs un LELB iecirkņos diecēzē;
  - 6) dot rīkojumus un uzdevumus garīgajiem darbiniekiem un draudžu amatpersonām diecēzē;
  - 7) izteikt diecēzes mācītājiem un prāvestiem brīdinājumu par neatbilstību amatam, pazemināt amatā, atstādināt no amata pienākumu pildīšanas.
  - 8) lemt par diecēzes iespiedizdevumu izdošanu;
  - 9) sagatavot un iesniegt priekšlikumus Latvijas Sinodei;
  - 10) saskaņā ar Baznīcas noteikumiem nozīmēt amatā draudžu mācītājus;
  - 11) mainīt kalpošanas vietu palīgmācītājiem un mācītāja vietas izpildītājiem.
  - 12) izslēgt no LELB.
118. Arhibīskapam ir tiesības noteikt diecēzes bīskapam vēl citas tiesības un uzdevumus.
119. Bīskapam ir jā rūpējas par visiem kristiešiem, kuri ir uzticēti viņa gādībai, neatkarīgi no viņu vecuma, dzimuma vai tautības, savā aprūpē un lūgšanās ietverot arī tos, kuri ir atmetuši kristietības praktizēšanu.
120. Dieva noliedzējus un Dieva vārda, sakramentu, Baznīcas zaimotājus un nicinātājus, kā arī personas, kas dzīvo Kristus draudzei piedauzīgu, netikumisku vai noziedzīgu dzīvi, un pēc rakstiska diecēzes bīskapa brīdinājuma nelabojas, var ar diecēzes bīskapa lēmumu no LELB un draudzes izslēgt, kamēr tie atgriežas. Izslēgšanu no LELB un draudzes ierosina draudzes mācītājs un iecirkņa prāvests vai diecēzes bīskaps. Lēmums par izslēgšanu no LELB un draudzes nav pārsūdzams. Ja persona vēlas atjaunot savu piederību LELB un draudzei, viņai ir jāvēršas pie attiecīgās diecēzes bīskapa.
121. Diecēzes bīskaps veido un uztur ekumeniskās attiecības savas diecēzes robežās.
122. Diecēzes bīskapa palīgi un padomdevēji ir diecēzes prāvesti.
123. Diecēzes bīskapa patstāvīgā dzīvesvieta ir diecēzes katedrāles pilsētā saskaņā ar Virsvaldes noteikumiem.
124. Diecēzes bīskaps pilda savus amata pienākumus līdz 70 gadu vecumam. Sinode var aicināt viņu turpināt veikt bīskapa pienākumus diecēzē. Bīskaps var pārtraukt pildīt savus amata pienākumus, sasniedzot 65 gadu vecumu. Emeritēts bīskaps savus pienākumus var pildīt bīskapa vai arhibīskapa uzdevumā.
125. Diecēzes bīskaps var atteikties no sava amata pienākumu pildīšanas tādu apstākļu dēļ, kurus par svarīgiem uzskata Bīskapu kolēģija. Atteikšanos apstiprina Latvijas Sinode.
126. Diecēzes bīskapu var atcelt no amata Latvijas Sinode gadījumos, kad ar Kapitula lēmumu ir konstatēts, ka bīskaps savā darbībā noliedz LELB mācību, kas šīs Satversmes preambulā ir noteikta par LELB pamatu. Bīskapa atcelšanu ierosina Kapituls.
127. Arhibīskaps ir Rīgas arhidiecēzes bīskaps.
128. Arhibīskapa īpašie uzdevumi ir:

- 1) pārstāvēt LELB un tās vienību;
  - 2) atklāt Latvijas Sinodi un vadīt Bīskapu kolēģiju;
  - 3) konsekret bīskapus;
  - 4) pārstāvēt LELB attiecībās ar valsti, ekumeniskajās un starptautiskajās attiecībās;
  - 5) izteikties LELB vārdā.
129. Arhibīskaps var apmeklēt visu diecēžu draudzes ar mērķi paust LELB vienotību.

Mācītājs

130. Mācītājs ir atbilstoši LELB kārtībai aicināts un ordinēts LELB darbinieks
131. Mācītāja uzdevums ir Dieva Vārda sludināšana, Sakramentu pārvaldīšana saskaņā ar Svētajiem Rakstiem, Kristus iestādījumu un LELB mācību, kā arī draudzes garīga vadīšana un visas draudzes darbības pārraudzīšana. Viņš vada, organizē, koordinē, plāno un motivē draudzes garīgo dzīvi.
132. Mācītājs par savu darbību ir atbildīgs arhibīskapa, diecēzes bīskapa un iecirkņa prāvesta priekšā.
133. Ordināciju var lūgt ikviens, kurš ir atbilstoši LELB kārtībai Dieva aicināts un sagatavots mācītāja amatam. Pieteikšanās kārtību, eksamināciju un ordināciju nosaka Virsvaldes noteikumi. Lēmumu par ordināciju pieņem bīskapu kolēģija.
134. Pēc ordinācijas mācītājs kalpo palīgmācītāja pakāpē diecēzes bīskapa rīcībā un LELB iecirkņa prāvesta pakļautībā. Lēmumu par pilnu mācītāja tiesību piešķiršanu pieņem diecēzes bīskaps. Lēmumu par pilnu mācītāja tiesību piešķiršanu var pieņemt Bīskapu kolēģija līdz ar lēmumu par ordināciju. Pēc mācītāja pilnas pakāpes piešķiršanas mācītājs iegūst visas LELB Satversmē paredzētās mācītāja tiesības.
135. Palīgmācītājam nav tiesību tikt ievestam draudzes mācītāja amatā un tikt ievēlētam LELB amatos kā mācītājam, izņemot amatus draudzes padomē un valdē.
136. Draudzes mācītājs ir draudzes padomes un valdes loceklis, piedalās to sēdēs un draudzes sapulcē.
137. Ja draudzē ir vairāki mācītāji, viens no tiem ir virsmācītājs, kurš vada visu draudzes garīgo darbu un draudzes pārējo mācītāju un garīgo darbinieku darbību. Virsmācītāju ievēl draudzes padome. Virsmācītāju apstiprina diecēzes bīskaps. Evaņģēlija pasludināšanā un Sakramentu pārvaldīšanā draudzes mācītāji ir vienlīdzīgi. Draudzes mācītājiem sava kalpošana jāveic brālīgā sadraudzībā un jārūpējas, lai viņu kalpošana draudzi stiprina un ceļ. Amata pienākumu sadalījumu nosaka virsmācītājs.
138. Mācītājiem ir jākopj savstarpēja sadraudzība. Viņi ir aicināti cits citam sniegt padomu un palīdzību jautājumos, kas skar mācību, kalpošanu un dzīvi.
139. Mācītājam ir aizliegts izpaust grēksūdzes un dvēselkopšanas sarunas saturu.
140. Citus draudzes mācītāja pienākumus un viņa attiecības ar draudzes un LELB institūcijām nosaka Baznīcas noteikumi.
141. Mācītāju emeritēšanās kārtību nosaka Virsvaldes noteikumi. Draudzes mācītājs var atteikties no draudzes mācītāja pienākumu pildīšanas tādu apstākļu dēļ, kurus par svarīgiem uzskata bīskaps.
142. Mācītājam var atņemt garīgo amatu gadījumos, ko paredz šīs Satversmes 90. pants.

Neordinētie garīgie darbinieki

143. LELB neordinētie garīgie darbinieki ir amatā iesvētīti draudzes mācītāja pienākumu izpildītāji, un citi darbinieki saskaņā ar Virsvaldes noteikumiem. Viņu pakļautību, tiesības, uzdevumus un pienākumus nosaka Virsvaldes noteikumi.

9. nodaļa

REVIDENTI

144. Draudzes sapulce saskaņā ar šo Satversmi ievēl revidentus draudzes mantas, finanšu un saimnieciski ekonomiskās darbības pārbaudei. Latvijas Sinode saskaņā ar šo Satversmi ievēl revidentus Virsvaldes un diecēžu mantas, finanšu un saimnieciski ekonomiskās darbības pārbaudei.
145. Par revidentiem ir ievēlamas savu uzdevumu izpildei kompetentas personas. Par draudzes revidentiem nav tiesību ievēlēt draudzes padomes locekļus, par Virsvaldes un diecēžu revidentiem Virsvaldes locekļus.
146. Virsvaldes un diecēžu revidentiem ir tiesības pārbaūžu veikšanai pieaicināt neatkarīgus revidentus, kuru darbību apmaksā Virsvalde.
147. Revidentu pienākumus un tiesības nosaka Baznīcas noteikumi.

10. nodaļa

VIZITĀCIJAS

148. Vizitācija ir diecēzes bīskapa vai iecirkņa prāvesta apmeklējums draudzē pēc apustuļu priekšzīmes, un to veic Baznīcas izaugsmes, veidošanas un pārraudzīšanas nolūkā. Vizitācija attiecinās uz LELB vienību.
149. Bīskapiem un prāvestiem ir tiesības pieprasīt un saņemt visu informāciju par draudzes darbību.
150. Bīskapa vizitācijas tiesības un uzdevumi ir:
- 1) iedvesmot un celt draudzes darbu;
  - 2) iepazīties ar draudzes darbību, rosināt draudžu augšanu;
  - 3) pārraudzīt Vārda sludināšanu un Sakramentu pārvaldīšanu draudzē;
  - 4) tikties ar draudzi, tās padomes un valdes locekļiem, draudzes nozaru pārstāvjiem.
151. Prāvesta vizitācijas tiesības un uzdevumi ir:
- 1) pārbaudīt draudzes darbību un tās atbilstību Satversmei un Baznīcas noteikumiem;
  - 2) noskaidrot dievnama un citu īpašumu stāvokli un to, vai draudze pienācīgi rūpējas par to uzturēšanu;
  - 3) pārbaudīt, kā draudze atalgo savu mācītāju;
  - 4) pārbaudīt, kā draudze rūpējas par algotiem un brīvprātīgiem darbiniekiem;
  - 5) konstatēt traucējumus un šķēršļus, kas traucē draudzes attīstībai, un ierosināt problēmu risinājumus;
  - 6) sniegt padomu un palīdzību draudzes darba attīstībā.
152. Vizitētāju pienākums ir draudzēm norādīt uz tās uzdevumiem visā LELB un uzklaustīt draudzes norādījumus visas LELB kalpošanai un dot ieteikumus Baznīcas kalpošanā.

153. Bīskapa vizitācija katrā diecēzes draudzē notiek pēc vajadzības. Bīskapa vizitācijas protokols tiek iesniegts Virsvaldei 1 (viena) mēneša laikā pēc vizitācijas.
154. Prāvesta vizitācija notiek pēc vajadzības, kā arī 2 (divus) mēnešus pirms bīskapa vizitācijas.
155. Vizitāciju sagatavošanu, norisi, novērtējumu un vizitāciju protokolu formu un saturu nosaka Virsvaldes noteikumi.

11. nodaļa

KOMISIJAS

156. Visām LELB institūcijām savā kompetencē esošu konkrētu jautājumu apspriešanai un īpašu uzdevumu veikšanai ir tiesības izveidot komisijas, kurās var uzaicināt personas pēc šo institūciju izvēles.